

Overzicht toelichting en bron per indicator

Werk en inkomen

Naam/subnaam	I-tje	Bron
Netto arbeidsparticipatie <i>Het aandeel van de beroepsbevolking in de bevolking tussen de 15 en 75 jaar, dat deelneemt aan het arbeidsproces</i>	<p>Door de netto arbeidsparticipatie te vergelijken met dezelfde periode in het jaar ervoor wordt duidelijk of het aandeel werkenden toe- of juist afneemt. Bijvoorbeeld door groeiende werkloosheid, of doordat minder mensen zich aanbieden op de arbeidsmarkt. Een daling van de netto arbeidsparticipatie kan een eerste indicatie zijn van de economische gevolgen van de coronacrisis.</p> <p>De cijfers zeggen iets over de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, maar laten de reden achter een daling of stijging niet zien. Er zijn diverse mogelijke redenen voor het niet-participeren, die regionaal kunnen verschillen. Ook hangt dit cijfer sterk samen met de bevolkingsopbouw van een gemeente.</p> <p>We gebruiken de seizoengecorrigeerde cijfers van het CBS. Seizoenpatronen zijn er zo veel mogelijk utigehaald om de ontwikkelingen tussen verschillende maanden goed te kunnen duiden</p>	CBS
Openstaande vacatures	<p>Het aantal openstaande vacatures houdt een direct verband met het aantal beschikbare banen. Een daling in het aantal openstaande vacatures wijst op een daling in het aantal beschikbare banen. Omgekeerd impliceert een stijging in het aantal openstaande vacatures een stijging in het aantal banen.</p> <p>Door de economische gevolgen van de coronacrisis wordt een krimp in beschikbare banen verwacht, terwijl het aantal werkzoekenden zal toenemen. Een (forse) daling van het aantal openstaande vacatures kan één van de 'early warning indicatoren' zijn.</p> <p>Deze cijfers geven een algemeen en landelijk beeld, maar laten bijvoorbeeld niet zien in welke sectoren deze ontwikkeling zich voordoet. Verdiepende cijfers kunnen een indicatie geven van de sectoren die het meest geraakt worden. Dit kan voor elke arbeidsregio of gemeente anders zijn.</p>	CBS
Gebruik Tozo-regeling <i>Het aantal unieke personen dat gebruik maakt van de Tozo-regeling en het aantal verstrekte uitkeringen.</i>	<p>De Tozo (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige ondernemers) is gericht op zelfstandig ondernemers, waaronder ZZP'ers, die in financiële problemen komen door de coronacrisis.</p> <p>Het aantal Tozo-uitkeringen geeft een indicatie van het aantal zelfstandig ondernemers (bedrijven en zzp'ers) dat het zwaar heeft en dus economisch kwetsbaar is.</p> <p>Voor de eerste Tozo-regeling in de periode maart- mei 2020 geldt dat er geen partnerinkomsttoets is gedaan, waardoor het aantal ondernemers dat recht had op de regeling groter is.</p> <p>Deze informatie kan helpen met het in kaart brengen van de (huidige) omvang van deze kwetsbare groep en kan lokale overheden alvast voorbereiden op wat er komen gaat na de crisis. Na de crisis kan deze informatie worden ingezet om hulp aan groepen te prioriteren.</p>	CBS
Wanbetalers zorgverzekeringspremie & Wsnp <i>De instroom van wanbetalers van de zorgverzekering en het aantal personen in de Wet schuldsanering natuurlijke personen.</i>	<p>De indicator toont het aantal personen in de Wsnp (Wet schuldsanering natuurlijke personen) en de instroom van wanbetalers van de zorgverzekeringspremie. Het gaat om de jaarcijfers van 2017, 2018 en 2019.</p> <p>Zorgverzekeringspremie Wanneer een huishouden langdurig meer uitgaven dan inkomsten heeft, kunnen schulden ontstaan. Als deze schulden oplopen, kan onder andere de zorgverzekering niet meer betaald worden. Bij een betalingsachterstand van 6 maanden wordt de verzekering beëindigd en wordt de verzekerde overgeboekt naar een speciale zorgverzekering via het Centraal Administratie Kantoor (CAK). De instroom bij het CAK is daarom een goede graadmeter van de financiële</p>	CAK Bureau Wsnp

	<p>situatie van huishoudens, waarbij moet worden opgemerkt dat de melding bij CAK pas ontstaat na 6 maanden betalingsachterstand. De financiële situatie is op dat moment al problematisch te noemen en de verzekerde wordt dan ook bij het CAK aangemeld als wanbetaler.</p> <p>In de cijfers van 2020 zal zichtbaar zijn of er een daling of stijging heeft plaatsgevonden die mogelijk verband houdt met de coronacrisis. Zie bijvoorbeeld deze publicatie van Menzis voor een eerste duiding.</p> <p>De cijfers laten niet zien onder welke bevolkingsgroepen de wanbetalers of de personen in de Wsnp zich bevinden. Dit kan lokaal verschillen, maar is nuttig om uit te zoeken om een gerichte aanpak te maken. Zie ook dit CBS-onderzoek.</p> <p>Wsnp De Wet schuldsanering natuurlijke personen is een regeling die het mogelijk maakt om na 36 maanden weer schuldevrij te zijn. Personen die hun schulden niet via een minnelijke regeling kunnen afbetalen, kunnen aan de rechtbank verzoeken om tot de regeling te worden toegelaten. Na 36 maanden worden resterende schulden kwijtgescholden en kan men beginnen met een schone lei.</p>	
<p>Personen met WW-uitkering</p>	<p>Voor werkenden met een dienstverband geldt de Werkloosheidswet (WW) als eerste vangnet in geval van ontslag. Het aantal personen met een WW-uitkering is dus een eerste indicatie van stijgende werkloosheid</p> <p>Een daling in het aantal verstrekte WW-uitkeringen kan betekenen dat personen zijn uitgestroomd naar werk of juist zijn uitgestroomd naar bijstand. Het ene scenario is goed, het andere verontrustend. Daarnaast is er een jaarlijks patroon uitstroom naar onderwijs zichtbaar. Die neemt net na de zomervakantie toe. Het is dus belangrijk na te gaan wat de achterliggende oorzaak voor in- en uitstroom is, in ieder geval door deze cijfers in combinatie met bijstandscijfers te duiden. De scenario's kunnen per gemeente verschillen.</p> <p>De ontwikkeling laat zien dat met name het aandeel jongeren in de WW hoger ligt dan in dezelfde periode in 2019 (vóór de coronacrisis). Deze groep heeft vaker een lager WW-recht opgebouwd, waardoor men sneller is aangewezen op bijstand.</p>	<p>UWV</p>
<p>Personen in de bijstand</p>	<p>In de grafiek is te zien hoe het aantal personen in de bijstand zich verhoudt tot het aantal personen in de bijstand een jaar eerder. Personen in de bijstand behoren tot de financieel kwetsbare bevolking. De uitkering is bedoeld voor personen die zelf niet genoegvermogen of inkomen hebben om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien.</p> <p>Eind november 2020 telde Nederland 425 duizend personen in de AOW-gerechtigde leeftijd met een algemene bijstandsuitkering, meldt CBS. Dat zijn er bijna 11 duizend meer dan een jaar eerder. Opgemerkt moet worden dat hier een vergelijking wordt gemaakt tussen voorlopige cijfers over november 2020 en definitieve cijfers uit november 2019.</p> <p>Ten opzichte van 2019 lag het aantal bijstandsontvangers onder jongeren tot 27 jaar 7 procent hoger. Dit komt overeen met 2,5 duizend jongeren. Dat vooral meer jongeren in de bijstand terechtkwamen, hangt samen met een daling van de arbeidsdeelname in deze leeftijdsgroep. Mensen onder de 35 jaar hebben doorgaans vaker een flexibel contract en weinig WW-rechten opgebouwd, waardoor ze sneller in de bijstand belanden. De tabel links laat de uitsplitsing naar leeftijd zien, om ook deze ontwikkeling te kunnen volgen.</p>	<p>CBS</p>
<p>Voedselhulp <i>Het totale aantal voedselpakketten en boodschappenkaarten dat sinds maart 2020 door het Nederlandse Rode Kruis is uitgedeeld.</i></p>	<p>Het Nederlandse Rode Kruis is sinds 2020 bezig met de grootste binnenlandse hulpoperatie sinds de Watersnoodramp. Bij de voedselhulp richten zij zich onder andere op groepen die niet van andere hulp of regelingen gebruik kunnen maken, zoals de Voedselbank.</p> <p>Het kan daarbij gaan om gezinnen met een net te hoog inkomen om bij de Voedselbank terecht te kunnen. Ook worden ongedocumenteerden geholpen, die hun werk in bijvoorbeeld de horeca of in de schoonmaak zagen verdwijnen.</p>	<p>Voor meer info https://www.rodekruis.nl/nieuwsbericht/rode-kruis-voedselboxen-voor-getroffenen-coronacrisis/ Rode Kruis</p>

	<p>In februari 2021 meldt het Nederlandse Rode Kruis een toename van de vraag naar voedselhulp.</p> <p>Idealiter biedt de overheid een vangnet dat juist voorkomt dat mensen in deze situatie terechtkomen. Een stijging in het aantal geleverde voedselpakketten kan dan ook als zeer zorgelijk worden beschouwd.</p> <p>Voor deze indicator is alleen landelijke informatie beschikbaar. De situatie zal echter per gemeente verschillen.</p>	
--	---	--

Mentale weerbaarheid

Naam/subnaam	I-tje	Bron
Welbevinden en leefstijl	<p>Om een beeld te geven van de impact op het welbevinden, wordt gebruikgemaakt van de panelonderzoeken van RIVM. De drie getoonde indicatoren geven een beeld van de bevolking ingedeeld in leeftijdsklassen, waarin de cijfers uit de meest actuele uitvraag worden vergeleken met de eerste uitvraag in april 2020.</p> <p>Het RIVM geeft aan dat bij het interpreteren van veranderingen in welbevinden over de tijd ook rekening moet worden gehouden met mogelijke seizoenseffecten.</p> <p><i>Ik voel me eenzaam</i> De indicator geeft per leeftijdsgroep weer hoeveel respondenten zich enigszins tot sterk eenzaam voelen. Om dit percentage te meten is gebruikgemaakt van een aantal stellingen, zoals 'Ik ervaar een leegte om me heen' en 'Er zijn genoeg mensen op wie ik in geval van narisigheid kan terugvallen'. Hierop kon worden geantwoord met 'ja', 'min of meer', of 'nee'.</p> <p><i>Welk cijfer geef je je leven?</i> Respondenten werd gevraagd een cijfer aan hun leven te geven. Hier staat het gemiddelde cijfer van de meest actuele uitvraag.</p> <p><i>Ik voel me psychisch gezond</i> Dit percentage is gebaseerd op enkele vragen uit de Mental Health Inventory 5, een internationale standaard voor een specifieke meting van de psychische gezondheid (zie CBS voor meer informatie).</p>	RIVM
Overige kerncijfers	<p><i>Aantal Suïcides</i> Zorgen over een mogelijke toename in suïcides zijn aanleiding geweest om in maart 2020 de Commissie Actuele Nederlandse Suïcideregistratie (CANS) op te richten, die inzicht heeft in de wekelijkse en maandelijkse ontwikkelingen. Deze commissie is opgericht door 113 Zelfmoordpreventie en bestaat uit leden vanuit het Registratienetwerk Forensische Geneeskunde, Nationale Politie, ProRail, NS, IGJ, de Nederlandse ggz, initiatiefgroep Zero Suicide, FARR, GGD Brabant-Zuidoost, Supranet GGZ, vakgroep Forensische Geneeskunde, GGD GHOR NL, LOT-C, landelijk netwerk ziekenhuizen en 113 Zelfmoordpreventie.</p> <p>De Commissie vergelijkt de aantallen suïcides in Nederland per maand sinds de start van de coronacrisis met de aantallen per maand in eerdere jaren (vanaf 2015). Een toename wordt geconstateerd als het aantal in een maand de 95ste percentielwaarde overschrijdt, die bepaald is op basis van het historisch verloop.</p>	https://www.113.nl/actueel/cans-duiding-januari-geen-toename-suicides CANS
	<p><i>Aantal contacten met 113 Zelfmoordpreventie</i> Het aantal contacten met 113 zegt iets over het aantal mensen dat mogelijk suïcide overweegt, vragen over suïcide(preventie) heeft, zich zorgen maakt om een ander, etc. Een stijging kan betekenen dat meer mensen zich zorgen maken en/of suïcidale gedachten hebben. Maar het kan ook betekenen dat de bekendheid van deze hulpverlening is gestegen.</p>	https://www.113.nl/actueel/cans-duiding-januari-geen-toename-suicides CANS

	Er zijn signalen dat steeds vaker hulp wordt gezocht door ondernemers, zo signaleert BNR .	
	<p><i>Aantal huisartsverwijzingen naar de geestelijke gezondheidszorg</i></p> <p>Stress en spanningen door de coronacrisis en de genomen maatregelen kunnen leiden tot een beroep op de geestelijke gezondheidszorg (GGZ). Het aantal doorverwijzingen van huisartsen naar de GGZ kan hier een signaal zijn.</p> <p>De ontwikkeling in het aantal verwijzingen van huisartsen naar de GGZ kan verschillende dingen betekenen. Het aantal verwijzingen kan dalen omdat mensen minder snel naar de huisarts gaan, omdat zij bang zijn besmet te raken, of omdat men ervaart dat de zorg overbelast is en zelfde zorg niet nog meer wil belasten (zorgmijding). Als de cijfers stijgen, kan het betekenen dat meer mensen met psychische klachten hulp zoeken bij hun huisarts.</p>	Nederlandse Zorgautoriteit https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_63_0369_22/1/
Incidenten met overlast	<p>Dit is het aantal meldingen bij de politie van overlast door personen met verward gedrag of overlast door daklozen.</p> <p>Een stijging kan duiden op meer personen met verward gedrag, door de negatieve effecten van corona. Het kan ook betekenen dat meer mensen dit gedrag zien, doordat meer mensen thuiswerken en hier dus vaker een melding van maken.</p> <p>Het aantal meldingen van overlast door daklozen kan ook fluctueren door de vergroting van de zichtbaarheid, doordat mensen vaker in hun eigen woonomgeving zijn. Anderzijds is er ingezet op het bieden van onderdak voor deze groep, waardoor de verwachting een daling in het aantal meldingen zou kunnen zijn.</p> <p>Vooralsnog laten de cijfers een stijging van incidenten met overlast zien ten opzichte van 2019.</p>	Politie
Jeugdhulptrajecten	De grafiek 'instroom' toont het aantal jongeren dat instroomt in een jeugdhulptraject, vergeleken met vorig jaar. De grafiek uitstroom toont het aantal afgeronde trajecten. Deze cijfers kunnen verschillende dingen betekenen. Een verminderde instroom kan betekenen dat er minder behoefte is aan jeugdhulp. Maar het kan ook betekenen dat mensen schromen om hulp te vragen, bijvoorbeeld omdat zij denken dat de zorg al overbelast is. Zie ook deze longread van het CBS over jeugdhulp.	CBS/ Gemeentelijke monitor sociaal domein
Wachttijsten GGZ in weken	<p>De grafiek toont de gemiddelde wachttijd voor geestelijke gezondheidszorg per hoofddiagnosegroep. De norm beschrijft de maximaal aanvaardbare wachttijd. Deze is 4 weken voor de aanmeldwachttijd, 10 weken voor de behandelwachttijd en 14 weken voor de totale wachttijd.</p> <p>Corona kan van invloed zijn op de vraag naar ggz. Door onzekerheid over de toekomst, zorgen over de eigen baan en/of bedrijf, de angst om zelf ziek te worden, enzovoorts. Corona kan ook van invloed zijn op het ziekteverzuim in de ggz zelf, waardoor wachttijsten kunnen oplopen.</p>	Nederlandse Zorgautoriteit https://www.volksgezondheidszorg.info/onderwerp/wachttijden/geestelijke-gezondheidszorg#node-wachttijden-geestelijke-gezondheidszorg-naar-diagnose

Aanvullende toelichting op het dashboard Mentale weerbaarheid

Recente signalen over de mentale impact wijzen erop dat met name jongeren

(<https://amazingerasmusmc.nl/actueel/welzijn-jongeren-afgelopen-halfjaar-met-40-procent-gedaald/>) jong volwassenen

(<https://www.trimbos.nl/actueel/nieuws/bericht/voortdurende-coronacrisis-leidt-tot-toename-psychische-klachten-en-behoefte-aan-perspectief>) en mensen met bestaande GGZ problematiek (

<https://mindplatform.nl/nieuws/ggz-panel-forse-impact-huidige-coronagolf>) aangeven mentale gevolgen te ondervinden van de situatie. Dit uit zich in gevoelens van

angst, oplopende spanning en stress, eenzaamheid, somberheid en depressie, en gemis aan sociale contacten.

Onderwijs

Naam/subnaam	I-tje	Bron
Lesuitval	Om inzicht te krijgen in de effecten van de huidige coronamaatregelen op scholen en eventuele organisatorische problemen doen het Ministerie van OCW en Oberon maandelijks een peilingsonderzoek. Vanuit het meldpunt schoolsluitingen wordt gerapporteerd over het aantal gesloten schoolvestigingen. Het aantal gesloten schoolvestigingen en de lesuitval geven een indicatie van het aantal contacturen dat geen doorgang vindt.	OBERON
Leergroei	De vele lesuitval en schoolsluitingen kunnen effect hebben op de kwaliteit van het onderwijs en daarmee op de leergroei van leerlingen. Verminderde kwaliteit van onderwijs kan leiden tot onderwijsachterstanden. Een kleinere leergroei kan wijzen op meer kinderen die een leerachterstand oplopen. CITO voerde het onderzoek uit om inzicht te krijgen in het mogelijke effect van de eerste schoolsluiting van het primair onderwijs (voorjaar 2020). Voor de groepen 4 tot en met 7 is berekend welke ontwikkeling in scores er is tussen de middenmeting en de eindmeting op de onderwerpen 'spelling', 'rekenen en wiskunde' en 'begrijpend lezen'. Het is de vraag welke gevolgen de 'gemiste leergroei' op langere termijn heeft, ook met het oog op inhaal mogelijkheden.	CITO
Schoolsluitingen	Op 15 oktober 2020 is het meldpunt Schoolsluiting vanwege corona geopend. Dit meldpunt registreert hoeveel scholen of vestigingen tijdelijk sluiten als gevolg van het coronavirus. Schoolbesturen zijn opgeroepen te melden wanneer een school of vestiging tijdelijk sluit én wanneer deze weer opent. Het sluiten van scholen kan van invloed zijn op de hoeveelheid onderwijs en kwaliteit van het onderwijs dat leerlingen krijgen.	Inspectie van het Onderwijs https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/12/03/continuiteit-onderwijs-tijdens-corona
Tekort Stageplaatsen	De invloed van corona op het bedrijfsleven werkt door in het aantal beschikbare stageplaatsen (denk aan het sluiten van de horeca of thuiswerkend personeel). Stageplaatsen zijn nodig voor studenten om hun studie af te kunnen ronden. Een tekort aan stageplaatsen kan een belemmering vormen voor de onderwijsloopbaan en de aansluiting op de arbeidsmarkt.	S-BB https://www.sbb.nl/samenwerking/sbb-helpt-u-verder/actuele-cijfers

Gedrag

Naam/subnaam	I-tje	Bron
Naleven gedragsregels	Om een beeld te geven van het naleven van de coronamaatregelen wordt gebruikgemaakt van de panelonderzoeken van het RIVM . De stellingen komen uit het onderzoek gedragsregels en welbevinden van het RIVM . De meest actuele cijfers worden afgezet tegen de resultaten uit de eerste ronde. De indicatoren zeggen iets over de mate waarop de bevolking de coronaregels naleeft. Deze gedragsregels zijn erop gericht om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Een afname van het percentage personen dat zich houdt aan de regels kan wijzen op een afname van steun voor de maatregelen.	RIVM
Aantal gewaarschuwde personen & uitgeschreven bekeuringen i.v.m. corona	Een toename in het aantal bekeuringen en waarschuwingen kan een signaal zijn van verlies van draagvlak voor het pakket van maatregelen op dat moment. Naast een grafiek met daarin het aantal uitgedeelde waarschuwingen en bekeuringen per maand worden aan beide kanten twee verdiepende indicatoren getoond. Links staat het aantal waarschuwingen uitgesplitst naar leeftijdsgroep. Dit kan inzicht geven in de leeftijdsgroep(en) waarop moet worden ingezet. Rechts het aantal bekeuringen uitgesplitst naar type bekeuring.	Corona Crime Change Monitor

	<p>Het betreft hier bekeuringen op grond van de Tijdelijke Wet Noodmaatregelen COVID-19, vanaf 28 oktober 2020. Eerdere bekeuringen op basis van de regionale Noodverordeningen die tussen april 2020 en 28 oktober 2020 van kracht waren, zijn niet meegenomen.</p> <p>Bekeuringen voor overtreding van de avondklok zijn niet opgenomen, omdat het hier een maatregel betreft die voor een korte periode zal gelden. In de periode van 23 januari tot 15 februari 2021 zijn ruim 32.000 bekeuringen uitgeschreven. Dit gaat om zowel door politie als door andere instanties uitgeschreven, voor zover bekend op 15 februari 2021.</p>	
--	--	--

Sociale cohesie

Naam/subnaam	I-tje	Bron
Spanning in de wijk	De coronamaatregelen zijn van grote invloed op het dagelijkse leven. Dit kan leiden tot sociale spanningen in buurten of wijken. Maar ook het feit dat meer mensen thuis zijn, kan leiden tot spanningen tussen burens. Hier worden meldingen en incidenten van ruzie, burenruzie en vandalisme getoond, die door de Politie zijn geregistreerd.	Politie
Sociale veiligheid	Hier wordt het aantal meldingen van huiselijk geweld en overlast door alcohol en/of drugs getoond. Bij overlast door alcohol/drugs zou het kunnen dat het gebruik hiervan toeneemt door de spanning/stress die corona veroorzaakt. Maar het zou ook kunnen dat hier simpelweg meer meldingen van worden gemaakt, omdat mensen vaker thuis zitten. Meldingen van huiselijk geweld zijn lager dan in 2019. Hier zijn verschillende mogelijke verklaringen voor. Dit thema wordt nader onderzocht door experts.	Politie
Vermogensdelicten	Hier zijn vier verschillende vermogensdelicten opgenomen. Bij een aantal 'high impact crimes' is een dalende trend zichtbaar: het aantal woninginbraken is gedaald. Het is aannemelijk dat dit komt doordat mensen vaker thuis zijn. Ook het aantal geregistreerde meldingen van zakkenrollerij is lager dan in 2019. Dit zal mogelijk samenhangen met de anderhalvemetermaatregel. Het aantal online misdrijven is toegenomen. Het lijkt erop dat zaken als 'Marktplaatsoplichting' en 'WhatsAppfraude' andere vormen van vermogensdelicten verdringen.	Politie
Trend incidenten & overlast	Deze grafiek toont de ontwikkeling in de tijd van de 9 incidenten en meldingen die in de bovenstaande grafieken staan. Hierdoor ontstaat zicht op de perioden van het jaar waarin bepaalde incidenten zich meer of minder voordoen. Ook wordt zichtbaar of er samenhang bestaat met de coronamaatregelen van dat moment.	Politie
Sociale spanningenindicator	Het CBS heeft in eerder onderzoek aangetoond dat openbare sociale media berichten gebruikt kunnen worden voor het meten van sociale spanningen en onrust in de samenleving. Ook het kenniscentrum van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC), heeft met het gebruik van sociale media geëxperimenteerd. Het doel hiervan was het bepalen van sentimenten van burgers rondom gebeurtenissen die te maken hebben met het justitie- en veiligheidsdomein. Het CBS heeft in samenwerking met het WODC de kennis uit deze eerdere onderzoeken samengevoegd en uitgebreid tot een nieuwe experimentele tool, een sociale spanningenindicator. Deze indicator is berekend door te bepalen welk percentage van openbaar beschikbare (sociale) media berichten woorden bevatten die te maken hebben met sociale spanning, basisemoties en justitie- en veiligheidsonderwerpen. Het dashboard toont hoe de indicator toe- en afneemt op dagen van verhoogde sociale spanning.	CBS en WODC https://dashboards.cbs.nl/beta/experimenteel_SocialeSpanningen/

Aanvullende toelichting op het dashboard Sociale cohesie

Op dit moment is er een beperkt inzicht op de ontwikkeling op het vlak van sociale cohesie. Naar de wijze waarop aspecten hiervan als het 'vertrouwen in instituties en elkaar', 'solidariteit' en de 'kwaliteit van de buurtrelaties' adequaat kunnen worden gemeten wordt nog onderzoek gedaan. Het streven is om dit thema in de volgende editie van het dashboard weer te geven in aangepaste vorm, met zo mogelijk aanvullende indicatoren. Recent heeft het SCP in het rapport 'Een jaar met corona' <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2021/03/03/een-jaar-met-corona> geconstateerd dat verschillen tussen groepen in de samenleving groter worden en waarschuwt voor de gevolgen van de toenemende 'wrijving in de samenleving'.